

DOI: 10.47743/jss-2021-67-4-6

Aspecte teoretice și jurisprudențiale privind respectarea GDPR la încheierea și executarea unui contract

Theoretical and Jurisprudential Aspects Regarding GDPR Compliance When Concluding or Performing a Contract

Mirela-Carmen Dobrilă¹

Rezumat: Dreptul la protecția datelor cu caracter personal reprezintă un drept fundamental care trebuie protejat la nivel european și la nivel global, iar Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016, Regulamentul general privind protecția datelor (RGPD/GDPR), a reformat cadrul destinat să asigure protecția datelor cu caracter personal, asigurând repere clare și certitudine cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor în condiții de siguranță. În articol sunt analizate condițiile care trebuie respectate, conform RGPD/ GDPR pentru prelucrarea datelor cu caracter personal atunci când temeiul legal al prelucrării este articolul 6 alin. (1) litera b din RGPD/ GDPR, adică atunci când prelucrarea datelor cu caracter personal este necesară pentru a executa un contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract, cu unele corelații și cu alte temeuri legale pentru prelucrare; în articol sunt indicate și unele repere din jurisprudența europeană relevantă în acest sens.

Cuvinte-cheie: date cu caracter personal; respectarea RGPD/GDPR; Regulamentul (UE) 2016/679; încheierea sau executarea unui contract; temei legal pentru prelucrarea datelor

Abstract: The right to the protection of personal data is a fundamental right that must be protected at European and global level, and Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council of 27 April 2016, General Regulation on Data Protection (RGPD / GDPR), reformed the framework regarding the protection of personal data, ensuring clear conditions of processing and certainty for the processing of personal data of persons in safe conditions. The article analyzes the conditions to be met, according to the RGPD / GDPR for the processing of personal data when the legal basis for the processing is Article 6 (1) (b) of the RGPD / GDPR, ie when the processing of personal data is necessary to perform a contract to which the data subject is a party or to take action at the request of the data subject before concluding a contract, with some correlations and other legal grounds for processing; the article also highlights some relevant European case law.

Keywords: personal data; GDPR compliance; Regulation (EU) 2016/679; concluding or executing a contract; legal basis for data processing

---

¹ Lector univ. dr., Facultatea de Drept, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, email: mirela.dobrilaua@uaic.ro.

1. Considerații generale privind prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul Regulamentului (UE) 2016/679. Temeiuri legale de prelucrare

Regulamentul (UE) 2016/679² (RGPD³/GDPR⁴) reprezintă cadrul unic și coerent de reglementare la nivelul Uniunii Europene privind protecția datelor cu caracter personal ale persoanei fizice/persoanei vizate, cu scopul de a asigura protecția vieții private a persoanelor fizice și, în același timp, scopul de a asigura libera circulație a datelor cu caracter personal, în contextul unei piețe unice la nivel european. Regulamentul a reformat la nivel european cadrul destinat să asigure protecția datelor cu caracter personal, în conformitate cu principiile (indicate în art. 5 RGPD) privind: legalitatea, echitatea și transparența în prelucrarea datelor cu caracter personal; limitările legate de scopurile prelucrării care trebuie să fie determinat, explicite și legitime; reducerea doar la ceea ce este necesar cu privire la datele prelucrate; prelucrarea unor date exacte și actualizate; limitările legate de stocare, adică o prelucrare a datelor cu caracter personal pentru perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele; necesitatea de a asigura o securitate adecvată a datelor cu caracter personal, adică asigurarea măsurilor de securitate și confidențialitate.

Regulamentul (UE) 2016/679 are aplicabilitate generală și se aplică direct în toate țările membre ale Uniunii Europene; acesta a fost semnat la 27 aprilie 2016, este în vigoare la data de 25 mai 2016, dar se aplică din data de 25 mai 2018⁵. Regulamentul (UE) 2016/679 vizează protecția persoanelor fizice la un nivel ridicat și în mod consecvent, iar protecția să fie asigurată în mod echivalent la nivelul tuturor statelor membre⁶.

Protecția datelor cu caracter personal reprezintă dreptul fundamental din art. 8 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene⁷. Conform art. 39 din Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) și art. 16 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE), orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc, iar prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanei fizice poate realiza doar pe baza unui temei legal indicat de

---

² Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din data de 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), JO L 119, 4.5.2016.

³ Acronimul RGPD vizează *Regulamentul General privind Protecția Datelor*.

⁴ Acronimul GDPR vizează *General Data Protection Regulation*.

⁵ A se vedea și Rectificarea la Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor), JO L 119, 4.5.2016.

⁶ A se vedea considerentul 10 din Regulamentul (UE) 2016/679.

⁷ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, JO C 326, 26.10.2012.

Regulamentul (UE) 2016/679 (art. 6, respectiv art. 9 pentru datele cu caracter special).

Conform art. 71 din Codul civil⁸, orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private, fiind interzisă utilizarea, în orice mod, a corespondenței, manuscriselor sau a altor documente personale, precum și a informațiilor din viața privată a unei persoane, fără acordul acesteia ori fără respectarea limitelor stabilite de lege⁹.

Conform art. 2 RGPD, regulamentul este aplicabil pentru prelucrarea datelor cu caracter personal, realizată prin mijloace automatizate (total sau parțial) sau nu, care fac parte dintr-un sistem de evidență a datelor sau care sunt destinate să facă parte dintr-un astfel de sistem. Conform art. 3 RGPD, regulamentul vizează prelucrarea datelor cu caracter personal în cadrul activităților unui sediu al unui operator/persoane împuternicite de operator pe teritoriul Uniunii, indiferent dacă prelucrarea are loc sau nu pe teritoriul Uniunii, dar se aplică și cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal ale persoanelor vizate care se află în Uniune de către un operator (sau persoană împuternicită de acesta) care nu este stabilit în Uniune, dacă prelucrarea este legată de oferirea de bunuri sau servicii unor astfel de persoane vizate în Uniune, indiferent dacă se solicită sau nu efectuarea unei plăți de către persoana vizată, sau monitorizarea comportamentului lor dacă acesta se manifestă în cadrul Uniunii.

Atunci când temeiul legal al prelucrării este articolul 6 alin. (1) litera b din RGPD, adică atunci când prelucrarea datelor cu caracter personal este necesară pentru a executa unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract, este necesar să analizăm care sunt datele cu caracter personal care pot fi prelucrate pe

---

⁸ Noul Cod civil, Legea nr. 287/2009, republicată, M. Of. 505 din 15 iulie 2011.

⁹ Conform art. 74 din Codul civil, pot fi considerate ca atingeri aduse vieții private: „a) intrarea sau rămânerea fără drept în locuință sau luarea din aceasta a oricărui obiect fără acordul celui care o ocupă în mod legal; b) interceptarea fără drept a unei convorbiri private, săvârșită prin orice mijloace tehnice, sau utilizarea, în cunoștință de cauză, a unei asemenea interceptări; c) captarea ori utilizarea imaginii sau a vocii unei persoane aflate într-un spațiu privat, fără acordul acesteia; d) difuzarea de imagini care prezintă interioare ale unui spațiu privat, fără acordul celui care îl ocupă în mod legal; e) ținerea vieții private sub observație, prin orice mijloace, în afară de cazurile prevăzute expres de lege; f) difuzarea de știri, dezbatere, anchete sau de reportaje scrise ori audiovizuale privind viața intimă, personală sau de familie, fără acordul persoanei în cauză; g) difuzarea de materiale conținând imagini privind o persoană aflată la tratament în unitățile de asistență medicală, precum și a datelor cu caracter personal privind starea de sănătate, problemele de diagnostic, prognostic, tratament, circumstanțe în legătură cu boala și cu alte diverse fapte, inclusiv rezultatul autopsiei, fără acordul persoanei în cauză, iar în cazul în care aceasta este decedată, fără acordul familiei sau al persoanelor îndreptățite; h) utilizarea, cu rea-credință, a numelui, imaginii, vocii sau asemănării cu o altă persoană; i) difuzarea sau utilizarea corespondenței, manuscriselor ori a altor documente personale, inclusiv a datelor privind domiciliul, reședința, precum și numerele de telefon ale unei persoane sau ale membrilor familiei sale, fără acordul persoanei căreia acestea îi aparțin sau care, după caz, are dreptul de a dispune de ele”.

baza acestui temei legal de prelucrare și care depășesc sfera acestuia, fiind făcute delimitări față de prelucrarea pe baza altor temeuri legale (de exemplu consimțământul persoanei vizate).

2. Protecția datelor cu caracter personal la încheierea și executarea unui contract – art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD

Conform art. 4 pct. 1 din RGPD, *datele cu caracter personal* sunt orice informații privind o persoană fizică identificată sau identificabilă (numită persoana vizată), iar *persoană fizică identificabilă* înseamnă¹⁰ „o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale”. Operatorul este definit ca persoana fizică sau juridică, autoritatea, agenția, alt organism, care stabilește „scopurile și mijloacele prelucrării” (art. 4 alin. (1) pct. 7 RGPD), iar scopul prelucrării se stabilește pe baza temeiului juridic (art. 4 alin. 3 teza finala RGPD).

Prelucrarea datelor cu caracter legal este legală dacă se realizează în condițiile art. 6 din RGPD (respectiv pentru datele cu caracter special, în condițiile art. 9 RGPD¹¹), adică pe baza unui temei juridic indicat: (a) persoana vizată și-a dat

¹⁰ Unele aspecte privind semnificația unor noțiuni au fost analizate anterior în M. C. Dobrilă, *Particularități privind noțiunea de date cu caracter personal necesare pentru încheierea sau executarea unui contract la care persoana vizată este parte*, Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Tomul LXVII, Supliment, Științe Juridice, 2021, pp. 211-225, [Online] la http://pub.law.uaic.ro/files/articole/2021/vol.2_1/15.dobril.pdf, accesat 10.11.2021, și în M. C. Dobrilă, *RGPD/GDPR: prelucrarea datelor cu caracter personal la încheierea/executarea unui contract. Unele particularități privind prelucrarea datelor cu caracter personal în condițiile crizei COVID-19*, Volumul Sesiunii anuale de comunicări științifice a Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române – „Starea excepțională și alerta ordinii de drept. Implicații juridice ale crizei sanitare generată de pandemia Covid-19”, 2021, pp. 77-86; spre deosebire de UE, în SUA există mai multe definiții pentru datele cu caracter personal, fiind folosită sintagma „personally identifiable information”, fără a se distinge între persoana identificată și persoana identificabilă. A se vedea C.T. Ungureanu, *Protecția datelor cu caracter personal în contractele internaționale*, în Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași, Tomul LXIII, Științe juridice, nr. 2/2017, p. 4, [Online] la http://pub.law.uaic.ro/files/articole/2017/volii/10.ungureanu_protectia_dator.pdf, accesat 20.11.2021.

¹¹ Conform art. 9 alin. (2) RGPD, prelucrarea datelor personale cu caracter special poate fi realizată doar dacă: „(a) persoana vizată și-a dat consimțământul explicit pentru prelucrarea acestor date cu caracter personal pentru unul sau mai multe scopuri specifice, cu excepția cazului în care dreptul Uniunii sau dreptul intern prevede ca interdicția prevăzută la alineatul (1) să nu poată fi ridicată prin consimțământul persoanei vizate; (b) prelucrarea este necesară în scopul îndeplinirii obligațiilor și al exercitării unor drepturi specifice ale operatorului sau ale persoanei vizate în domeniul ocupării forței de muncă și al securității sociale și protecției sociale, în măsura în care acest lucru este autorizat de dreptul Uniunii sau de dreptul intern ori de un acord colectiv de muncă încheiat în temeiul dreptului intern care prevede garanții

consimțământul pentru prelucrarea datelor sale cu caracter personal pentru unul sau mai multe scopuri specifice; (b) prelucrarea este necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract; (c) prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale care îi revine operatorului; (d) prelucrarea este necesară pentru a proteja interesele vitale ale persoanei vizate sau ale altei persoane fizice; (e) prelucrarea este necesară pentru îndeplinirea unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul; (f) prelucrarea este necesară în scopul intereselor legitime urmărite de operator sau de o parte terță, cu excepția cazului

---

adevate pentru drepturile fundamentale și interesele persoanei vizate; (c) prelucrarea este necesară pentru protejarea intereselor vitale ale persoanei vizate sau ale unei alte persoane fizice, atunci când persoana vizată se află în incapacitate fizică sau juridică de a-și da consimțământul; (d) prelucrarea este efectuată în cadrul activităților lor legitime și cu garanții adecvate de către o fundație, o asociație sau orice alt organism fără scop lucrativ și cu specific politic, filosofic, religios sau sindical, cu condiția ca prelucrarea să se refere numai la membrii sau la foștii membri ai organismului respectiv sau la persoane cu care acesta are contacte permanente în legătură cu scopurile sale și ca datele cu caracter personal să nu fie comunicate terților fără consimțământul persoanelor vizate; (e) prelucrarea se referă la date cu caracter personal care sunt făcute publice în mod manifest de către persoana vizată; (f) prelucrarea este necesară pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în instanță sau ori de câte ori instanțele acționează în exercițiul funcției lor judiciare; (g) prelucrarea este necesară din motive de interes public major, în baza dreptului Uniunii sau a dreptului intern, care este proporțional cu obiectivul urmărit, respectă esența dreptului la protecția datelor și prevede măsuri corespunzătoare și specifice pentru protejarea drepturilor fundamentale și a intereselor persoanei vizate; (h) prelucrarea este necesară în scopuri legate de medicina preventivă sau a muncii, de evaluarea capacității de muncă a angajatului, de stabilirea unui diagnostic medical, de furnizarea de asistență medicală sau socială sau a unui tratament medical sau de gestionarea sistemelor și serviciilor de sănătate sau de asistență socială, în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern sau în temeiul unui contract încheiat cu un cadru medical și sub rezerva respectării condițiilor și garanțiilor prevăzute la alineatul (3); (i) prelucrarea este necesară din motive de interes public în domeniul sănătății publice, cum ar fi protecția împotriva amenințărilor transfrontaliere grave la adresa sănătății sau asigurarea de standarde ridicate de calitate și siguranță a asistenței medicale și a medicamentelor sau a dispozitivelor medicale, în temeiul dreptului Uniunii sau al dreptului intern, care prevede măsuri adecvate și specifice pentru protejarea drepturilor și libertăților persoanei vizate, în special a secretului profesional; sau (j) prelucrarea este necesară în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau istorică ori în scopuri statistice, în conformitate cu articolul 89 alineatul (1), în baza dreptului Uniunii sau a dreptului intern, care este proporțional cu obiectivul urmărit, respectă esența dreptului la protecția datelor și prevede măsuri corespunzătoare și specifice pentru protejarea drepturilor fundamentale și a intereselor persoanei vizate". Datele personale cu caracter special sunt definite de art. 9 alin. (1) RGPD ca „date cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, confesiunea religioasă sau convingerile filozofice sau apartenența la sindicate și prelucrarea de date genetice, de date biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice, de date privind sănătatea sau de date privind viața sexuală sau orientarea sexuală ale unei persoane fizice”.

în care prevalează interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate, care necesită protejarea datelor cu caracter personal, în special atunci când persoana vizată este un copil”.

Referitor la temeiul juridic din articolul 6 alin. (1) litera b din RGPD, privind prelucrarea datelor cu caracter personal „necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract”, trebuie avute în vedere două aspecte:

- o prelucrare a datelor cu caracter personal necesare pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte;

- o prelucrare a datelor cu caracter personal atunci când este necesară pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract.

În cazul în care prelucrarea datelor cu caracter personal se bazează pe temeiul interesului legitim sau pe executarea unui contract, nu este permisă o colectare și o prelucrare a datelor în mod excesiv în raport cu scopul specificat¹².

Referitor la etapele încheierii și executării unui contract, sunt avute în vedere în mod distinct momentul anterior încheierii contractului, adică etapa negocierilor și a încheierii contractului, respectiv un moment ulterior încheierii contractului, adică etapa executării contractului.

Referitor la prima ipoteză, *prelucrarea datelor cu caracter personal necesară pentru încheierea unui contract*, temeiul juridic privind această ipoteză vizează demersurile la cererea persoanei vizate iar, sub aspect temporal, aceste să aibă loc înainte de încheierea unui contract.

Temeiul juridic privind încheierea contractului privește relațiile precontractuale, cu condiția să se ia măsuri la cererea persoanei vizate, „mai degrabă decât la inițiativa operatorului sau a oricărui terț”, cum ar fi de exemplu cazul persoanei fizice care solicită unui asigurător informații privind prima de asigurare în vederea sigurării unui autovehicul iar asigurătorul este îndreptățit să prelucreze date privind mașina, model, vechime pentru a reliza o ofertă¹³ (persoana fiind identificată sau identificabilă); sau, de exemplu, această ipoteză privește comunicarea datelor cu caracter personal de către persoana vizată către comerciant în vederea comunicării de către un comerciant a unei oferte pentru un bun, fiind necesare informații privind adresa, informații cu privire la ceea ce s-a solicitat, colectarea fiind realizată pentru o perioadă limitată de timp.

Dacă însă ar fi solicitate date privind antecedentele medicale pentru o asigurare de sănătate sau o asigurare de viață, sau verificarea informațiilor privind creditele anterior acordării unui împrumut, acestea nu sunt considerate măsuri

---

¹² Pentru dezvoltări a se vedea Grupul de lucru „Articolul 29” (GL29) , *Avizul 06/2014 privind noțiunea de interese legitime ale operatorului de date în temeiul articolului 7 din Directiva 95/46/CE (WP 217)*, adoptat la 9 aprilie 2014, p. 12 [Online] la https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp217_ro.pdf, accesat 20.11.2021.

¹³ *Idem*, p. 19.

necesare efectuate la cererea persoanei vizate, ci prelucrarea se poate realiza pe baza unui alt temei juridic¹⁴, de exemplu, interesul legitim.

Cu toate acestea, verificarea antecedentelor, de exemplu, prelucrarea datelor legate de vizitele medicale înainte ca o societate de asigurări să ofere unui solicitant o asigurare de sănătate sau o asigurare de viață, nu ar fi considerate măsuri necesare efectuate la cererea persoanei vizate. De asemenea, controalele informațiilor privind creditele înainte de acordarea unui împrumut nu sunt efectuate *la cererea* persoanei vizate, în conformitate cu articolul 7 litera (b), ci mai degrabă în conformitate cu articolul 7 litera (f) sau în conformitate cu articolul 7 litera (c) în temeiul unei obligații legale a băncilor de a consulta o listă oficială a debitorilor înregistrați.

Pentru a doua situație, temeiul juridic vizează *prelucrarea necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte*, iar interpretarea trebuie făcută în mod strict.

Temeiul juridic privind „prelucrarea necesară pentru executarea unui contract” nu acoperă situațiile în care prelucrarea nu este cu adevărat necesară pentru executarea unui contract, deoarece trebuie ca prelucrarea să fie necesară pentru a executa contractul pentru fiecare persoană vizată în parte (prelucrarea numelui, adresei sau a datelor privind cardul persoanei vizate pentru executarea unui contract de vânzare încheiat online cu privire la executarea obligației de predare, respectiv de plată; prelucrarea informațiilor referitoare la salarii și a detaliilor privind conturile bancare pentru salariați în cadrul unui contract de muncă)¹⁵.

Cu titlu de exemplu, temeiul juridic privind prelucrarea necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte poate include prelucrarea adresei persoanei fizice pentru livrarea bunurilor cumpărate online sau prelucrarea datelor privind cardurile de credit pentru a efectua plata, cu privire la raporturile de muncă, temeiul poate permite prelucrarea informațiilor privind salariile și conturile bancare pentru a se efectua plata¹⁶.

Pentru a vedea dacă poate fi aplicat temeiul juridic privind prelucrarea necesară pentru executarea unui contract”, trebuie să corelată evaluarea necesității și respectarea principiului limitării scopului, fiind necesar să fie clar stabilite motivele încheierii contractului și conținutul său, în funcție de care se verifică dacă prelucrarea datelor este necesară pentru executarea acestuia (de exemplu stabilirea unei baze de date cu informațiile de contact ale angajaților, , adică numele, adresa comercială, numărul de telefon și adresele de email ale angajaților, pentru a permite angajaților să intre în contact cu colegii lor, poate fi considerată necesară, în anumite situații, pentru executarea unui contract; supravegherea video, monitorizarea

---

¹⁴ *Idem*, p. 20.

¹⁵ GL29, *op. cit.*, p. 18; European Data Protection Board (Comitetul european pentru protecția datelor- EDPB), *Orientările 05/2020 privind consimțământul în temeiul Regulamentului 2016/679*, 4 mai 2020, p. 11, [Online] la https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_202005_consent_ro.pdf, accesat 21.08.2021.

¹⁶ GL29, *op. cit.*, p. 18.

electronică a utilizării internetului, a emailului sau a telefonului de către angajați este o prelucrare care este probabil să depășească ceea ce este necesar pentru executarea unui contract de muncă, dar depinde de natura locului de muncă sau prelucrarea poate fi legitimă dacă a fost acordat consimțământul în acest sens)¹⁷.

Temeiul juridic indicat la art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD se aplică dacă prelucrarea nu depășește ceea ce este necesar pentru executarea normală a unui contract.

Dacă prelucrarea datelor cu caracter personal vizează încheierea sau executarea unui contract, nu înseamnă întotdeauna că prelucrarea este esențială în acest scop, însă aceasta trebuie să fie limitată la și proporțională cu scopul urmărit¹⁸.

Nu se poate aplica pentru toate prelucrările de date în legătură cu un contract temeiul indicat la art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD, pentru simplul fapt că sunt în legătură cu un contract

De exemplu, se consideră că monitorizarea și crearea de profiluri depășesc ceea ce este necesar pentru executarea unui contract deoarece scopul pentru care a fost contactat operatorul de către persoana vizată se referă la cumpărarea de bunuri și servicii și nu la crearea de profiluri, nefiind necesare pentru executarea contractului.

Nu trebuie făcută confuzie între temeiul juridic privind consimțământul persoanei vizate și temeiul juridic privind prelucrarea necesară pentru încheierea sau executarea unui contract; nici nu se poate invoca temeiul juridic privind consimțământul exprimat pentru prelucrarea datelor cu caracter personal care de fapt sunt necesare pentru încheierea unui contract sau executarea unui contract la care persoana vizată este parte deoarece temeiul juridic va fi cel din art. 6 alin.1 lit. b)RGPD.

În acest sens există situații în care consimțământul este inclus în contracte sau prestarea unui serviciu este condiționată de acordarea consimțământului¹⁹, deși trebuie făcută o corectă apreciere a temeiului juridic; pentru prelucrarea datelor cu caracter personal necesare pentru încheierea sau executarea contractului, în condițiile prevăzute de art. 6 alin.1 lit. b)RGPD, acesta va fi temeiul juridic, iar pentru prelucrarea altor date cu caracter personal, care nu sunt necesare pentru încheierea sau executarea contractului, temeiul juridic va putea fi consimțământul.

Referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal pe temeiul art. 6 alin. (1), lit. a)(consimțământul persoanei vizate), este necesar să fie îndeplinite anumite condiții pentru a fi valabil consimțământul exprimat: să fie explicit și specific, să fie informat, lipsit de ambiguitate, să fie separat, să fie revocabil (cu posibilitatea de a fi retras la fel de ușor cum a fost dat).

În plus, furnizarea unui serviciu solicitat de / oferit persoanei vizate nu poate fi condiționată de acordarea consimțământului pentru prelucrare din partea

---

¹⁷ GL29, *op. cit.*, p. 18.

¹⁸ Uniunea Națională a Barourilor din România (UNBR), *Ghid de bune practici privind principalele obligații ale avocaților conform Regulamentului General privind Protecția Datelor (GDPR)*, 4 aprilie 2018, p. 16, [Online] la https://www.unbr.ro/wp-content/uploads/2018/04/DATE-PERSONALE-Ghid-de-Bune-Practici_v04042018.pdf, accesat 25.11.2021.

¹⁹ EDPB, *op. cit.*, p. 8.

respectivei persoane deoarece consimțământul nu ar fi liber exprimat. În acest sens, conform art. 7 alin. (4) RGPD, „când se evaluează dacă consimțământul este dat în mod liber, se ține seama cât mai mult de faptul că, printre altele, executarea unui contract, inclusiv prestarea unui serviciu, este condiționată sau nu de consimțământul cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal care nu este necesară pentru executarea acestui contract”.

Este important să existe posibilitatea executării contractului sau a furnizării serviciului de către operatorul respectiv fără acordarea consimțământului pentru prelucrarea de date suplimentare, ceea ce înseamnă că serviciul nu mai este condiționat²⁰. Cele două temeuri juridice, consimțământul și contractul, nu pot fi unite și nu se pot confunda.

Referir la obligațiile avocaților și la temeiul juridic privind prelucrarea necesară pentru încheierea și executarea unui contract, în Ghidul UNBR pentru avocați privind GDPR se înidăcă faptul că prelucrarea datelor părții adverse nu se poate întemeia pe contractul de asistență juridică încheiat cu clientul (poate fi un alt temei, de exemplu interesul public)²¹. Iar abordarea de către avocat a unui client nou, persoană fizică, fără o manifestare de interes din partea primului nu poate avea ca temei viitorul contract de asistență juridică²².

Prelucrarea pe baza temeiului juridic privind executarea unui contract sau pentru încheierea unui contract este considerată legală doar dacă există un contract valabil încheiat conform reglementărilor din dreptul contractelor.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în Hotărârea Breyer, din 19 octombrie 2016, în sensul că articolul 7 litera f) din Directiva 95/46/CE se opune „unei dispoziții de drept național în temeiul căreia un furnizor de servicii de comunicații electronice poate colecta și utiliza datele cu caracter personal aferente unui utilizator în lipsa consimțământului acestuia numai în măsura în care această colectare și această utilizare sunt necesare pentru a permite și a factura utilizarea concretă a serviciilor respective de către acest utilizator și în temeiul căreia finalitatea care constă în asigurarea funcționalității generale a acelorași servicii nu poate justifica utilizarea datelor după o sesiune de consultare a acestora”; se arată că „prelucrarea datelor cu caracter personal în sensul acestei dispoziții este legală în cazul în care este necesară în scopul realizării interesului legitim urmărit de operator sau de terțul ori de terții cărora le sunt comunicate datele, cu condiția să nu prevaleze interesul sau drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei vizate. Or, în speță, legislația germană a exclus în mod categoric și generalizat posibilitatea ca anumite categorii de date cu caracter personal să fie prelucrate, fără a permite o ponderare a drepturilor și a intereselor opuse în cauză într-un anumit caz”²³.

---

²⁰ EDPB, *op. cit.*, p. 13.

²¹ UNBR, *op. cit.*, p. 15.

²² *Ibidem*.

²³ Curtea de Justiție a Uniunii Europene, *Hotărârea din 19 octombrie 2016 Patrick Breyer împotriva Bundesrepublik Deutschland. (C-582/14)*, [Online] la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ro/TXT/?uri=CELEX%3A62014CJ0582>, accesat 01.11.2021; Curtea de

Referitor la temeiul juridic pentru prelucrarea datelor, există un interes crescut cu privire la utilizarea dispozitivelor de supraveghere video, cu justificări care țin, de exemplu, de securitate, însă acestea trebuie utilizate prudent și cu respectarea drepturilor persoanei vizate (de exemplu montarea unui sistem de supraveghere video de către proprietarul unui magazin pentru a preveni furtul, vandalismul, deci pe baza temeiului juridic privind interesul legitim²⁴, conform art. 6 alin. (1) lit. f RGPD ; sau pentru monitorizarea antrenamentelor sportivilor, pe temeiul juridic privind consimțământul - art. 6 alin. (1) lit. a)RGPD²⁵). Pentru prelucrarea datelor rezultate din monitorizarea prin sisteme video se poate utiliza temeiul juridic privind încheierea sau executarea unui contract, art. 6 alin. (1) lit. b) RGPD. Se consideră în orientările de la nivel european că oricare dintre temeiurile juridice prevăzute la articolul 6 alin. (1) poate constitui temei juridic pentru prelucrarea datelor provenite din supravegherea video, deși cele mai utilizate sunt interesul legitim și necesitatea de a îndeplini o sarcină care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice, iar în mod excepțional, consimțământul²⁶.

Cu privire la temeiul legal privind încheierea sau executarea unui contract, recent, a fost formulată o cerere adresată Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru a răspunde la următoarele întrebări preliminare²⁷: „Atunci când un utilizator de internet fie doar consultă site-uri sau aplicații care au legătură cu criteriile prevăzute la articolul 9 alineatul (1) din RGPD²⁸, cum ar fi aplicații de flirt, site-uri de întâlniri pentru homosexuali, site-uri ale partidelor politice, site-uri de sănătate, fie introduce date pe aceste site-uri, cum ar fi cu ocazia înregistrării sau a

---

Justiție a Uniunii Europene, Direcția de Cercetare și Documentare, *Fișă tematică- Protecția datelor cu caracter personal*, iulie 2020, p. 21, p. 11, [Online] la https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2018-10/fiche_thematique_-_donnees_personnelles_-_ro.pdf, accesat 01.11.2021; În Cauza Breyer C-582/14 s-a reținut și faptul că „adresă de protocol internet dinamică înregistrată de un furnizor de servicii de comunicații electronice cu ocazia consultării de către o persoană a unui site internet pe care acest furnizor îl pune la dispoziția publicului constituie, pentru furnizorul respectiv, o dată cu caracter personal în sensul acestei dispoziții, în cazul în care acesta dispune de mijloace legale care îi permit să identifice persoana vizată cu ajutorul informațiilor suplimentare de care dispune furnizorul de acces la internet al acestei persoane”.

²⁴ European Data Protection Board (Comitetul european pentru protecția datelor/CEPD), Ghidul 3/2019 privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin mijloace video, versiunea 2.0, doptat la 29 ianuarie 2020, p. 11, [Online] la https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines_201903_video_devices_ro.pdf, accesat 11.11.2021.

²⁵ *Idem*, p. 15.

²⁶ *Idem*, p. 10.

²⁷ Cerere de decizie preliminară introdusă de Oberlandesgericht Düsseldorf (Germania) la 22 aprilie 2021 – Facebook Inc. și alții/Bundeskartellamt (Cauza C-252/21), [Online] la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:62021CN0252&from=RO>, accesat 12.11.2021.

²⁸ N.n.: articolul 9 alineatul (1) din RGPD se referă la prelucrarea de date cu caracter special.

comenzilor, iar o altă întreprindere precum Facebook Ireland colectează date referitoare la consultarea site-urilor și a aplicațiilor de către utilizator și pe cele introduse de acesta pe site-urile respective, prin intermediul interfețelor integrate în site-uri și în aplicații, precum ‘Instrumentele Facebook pentru afaceri’ sau prin intermediul modulelor cookie instalate pe computerul sau pe echipamentul terminal mobil al utilizatorului de internet ori al unor tehnologii de stocare similare, asociază aceste date cu datele contului Facebook.com al utilizatorului și le utilizează în privința colectării și/sau a asocierii și/sau a utilizării, este vorba despre prelucrarea a unor date sensibile în sensul acestei dispoziții?” ; în cazul unui răspuns afirmativ (în sensul considerării acestor date ca date sensibile), s-a solicitat o clarificare cu privire la următorul aspect: dacă „consultarea acestor site-uri și aplicații și/sau introducerea unor date și/sau acționarea butoanelor integrate în aceste site-uri sau aplicații (‘pluginuri sociale’ precum ‘Îmi place’, ‘Distribuie’ sau ‘Conectare Facebook’ ori ‘Account Kit’) ale unui furnizor precum Facebook Ireland echivalează cu a face publice în mod manifest datele referitoare la consultare ca atare și/sau la datele introduse de utilizator în sensul articolului 9 alineatul (2) litera (e) din RGPD?”, precum și cu privire la temeiul legal pentru prelucrare, fie temeiul privind executarea contractului, fie interesul legitim: „O întreprindere precum Facebook Ireland care exploatează o rețea socială digitală, finanțată din publicitate, care, în condițiile sale de utilizare, pune la dispoziție personalizarea conținuturilor și a publicității, securitatea rețelei, îmbunătățirea produselor și utilizarea coerentă și uniformă a tuturor produselor grupului, poate invoca justificarea întemeiată pe necesitatea executării contractului în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD sau pe realizarea unor interese legitime în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (f) din RGPD atunci când, în aceste scopuri, întreprinderea respectivă colectează date din alte servicii ale grupului și de pe site-uri și aplicații terțe prin intermediul interfețelor integrate în acestea precum „Instrumentele Facebook pentru afaceri” sau al modulelor cookie instalate pe computerul sau pe echipamentul terminal mobil al utilizatorului de internet ori al unor tehnologii de stocare similare, le asociază cu contul Facebook.com al utilizatorului și le utilizează?”.

Referitor la situația în care a fost aplicată o amendă amandă unei societăți înregistrate în Slovacia care administrează pagini de internet de anunțuri imobiliare privind bunuri situate în Ungaria, pentru motivul că aceasta nu a procedat la eliminarea datelor cu caracter personal ale autorilor anunțurilor acestor situri, în pofida cererii lor în acest sens, și a comunicat aceste date către agenții de recuperare a creanțelor pentru a obține achitarea unor facturi neplătite, Curtea de Justiție a Uniunii Europene s-a pronunțat în Hotărârea Weltimmo din 1 octombrie 2015 (C-230/14) în sensul că „articolul 4 alineatul (1) litera (a) din Directiva 95/46/CE permite aplicarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal a unui alt stat membru decât statul în care operatorul responsabil cu prelucrarea acestor date este înregistrat, în măsura în care acesta exercită, într-o formă de instalare stabilă pe teritoriul acestui stat membru, o activitate efectivă și reală, fie și minimă, în cadrul căreia este efectuată prelucrarea. Pentru a determina dacă

aceste condiții sunt îndeplinite, instanța de trimitere poate îndeosebi să țină cont de faptul, pe de o parte, că activitatea operatorului de date în cadrul căreia are loc prelucrarea constă în exploatarea unor site-uri internet de anunțuri imobiliare²⁹.

În anumite situații, în funcție de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării, în cazul în care prelucrarea (mai ales atunci când este vorba de utilizarea noilor tehnologii) este susceptibilă să genereze un risc ridicat pentru drepturile persoanei fizice, operatorul va trebui să efectueze o evaluare a impactului operațiunilor de prelucrare, anterior prelucrării datelor. De observat faptul că prin excepție³⁰, atunci când prelucrarea datelor se realizează pe temeiul juridic privind încheierea sau executarea contractului, art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD, evaluarea impactului asupra protecției datelor nu este obligatorie.

În condițiile evoluției accelerate a tehnologiei digitale și a intensificării comerțului electronic, asistăm la o creștere a riscurilor de utilizare online a datelor referitoare la cărțile de credit, cu efecte negative față de persoana vizată deoarece datele financiare pot fi utilizate pentru fraudarea sistemelor de plată.

În acest sens, referitor la problema privind stocarea de către furnizorii online de bunuri și servicii, în scopul unic și specific de a facilita achizițiile ulterioare ale persoanelor vizate, există recomenări la nivel european cu privire la stocarea datelor referitoare la cărțile de credit de către furnizorii online de bunuri și servicii, cu scopul de a asigura o facilitare a achizițiilor ulterioare realizat de persoana vizată. Referitor la persoana vizată care „cumpără un produs sau plătește un serviciu prin intermediul unui site sau al unei aplicații și furnizează datele referitoare la cartea sa de credit, în general într-un formular special, pentru a încheia respectiva tranzacție unică”, mai întâi avem în vedere faptul că operatorul trebuie să aibă un temei juridic valabil conform art. 6 RGPD pentru stocarea datelor respective.

Se consideră că stocarea datelor referitoare la cărțile de credit după efectuarea plății pentru bunuri sau servicii „nu este necesară ca atare pentru executarea unui contract [articolul 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD]” și chiar dacă prelucrarea datelor privind cartea de credit utilizată de client pentru a plăti este necesară în primul rând pentru executarea contractului (art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD), „stocarea acestor date este utilă numai pentru a facilita o potențială tranzacție viitoare și pentru a facilita vânzările”, însă „un astfel de scop nu poate fi considerat

---

²⁹ Curtea de Justiție a Uniunii Europene, *Hotărârea din 1 octombrie 2015, Weltimmo s.r.o. împotriva Nemzeti Adatvédelmi és Információs Zsábadóság Hatóság*, [Online] la <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?qid=1446203751915&uri=CELEX:62014CJ0230>, accesat 01.11.2021; CJUE, *Fișă tematică- Protecția datelor cu caracter personal, op. cit.*, p. 46.

³⁰ A se vedea art. 1 alin. (2) din Decizia Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal nr. 174 din 18 octombrie 2018 privind lista operațiunilor pentru care este obligatorie realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, [Online] la <https://www.dataprotection.ro/servlet/ViewDocument?id=1556>, accesat 3.11. 2021.

strict necesar pentru executarea contractului de furnizare a bunului sau a serviciului pe care persoana vizată l-a plătit deja”³¹.

În ceea ce privește furnizarea de servicii online persoanelor vizate, operatorii sunt obligați să verifice respectarea principiilor privind protecția datelor cu caracter personal și a tuturor cerințelor RGPD, precum și a legislației privind confidențialitatea în mediul electronic³². Din perspectiva legalității, contractele pentru servicii online trebuie să fie valabile în temeiul legislației aplicabile în domeniul contractelor³³.

3. Considerații finale privind prelucrarea datelor cu caracter personal pe baza temeiului legal din art. 6 alin. (1) lit b RGPD

Prelucrarea datelor cu caracter personal este legală dacă se realizează în condițiile art. 6 RGPD, respectiv pentru prelucrarea datelor sensibile, în condițiile art. 9 RGPD. Conform art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD, prelucrarea datelor cu caracter personal se realizează pe baza temeiului legal privind prelucrarea „necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte sau pentru a face demersuri la cererea persoanei vizate înainte de încheierea unui contract”, fiind avute în vedere două ipoteze: prelucrarea este necesară pentru a face demersuri, în special, la cererea persoanei vizate și situația în care prelucrarea „necesară pentru executarea unui contract la care persoana vizată este parte. Atunci când temeiul juridic vizează încheierea sau executarea contractului nu trebuie făcută confuzie cu temeiul juridic privind consimțământul persoanei vizate- art. 6 alin. (1) lit. a)RGPD e, care trebuie să fie liber și iar executarea contractului sau prestarea unui serviciu nu pot fi condiționate de acordarea consimțământului pentru date suplimentare față de cele necesare pentru încheierea sau executarea contractului, iar cele două temeiuri juridice – contract, consimțământ, nu pot fi unite și nici nu trebuie confundate; nu orice prelucrare de date cu caracter personal în legătură cu un contract îndeplinește condițiile cu privire la aplicarea temeiului juridic privind contractul- art. 6 alin. (1) lit. b)RGPD.

Referințe

***Cerere de decizie preliminară introdusă de Oberlandesgericht Düsseldorf (Germania) la 22 aprilie 2021 – Facebook Inc. și alții/Bundeskartellamt (Cauza C-252/21)

---

³¹ Comitetul European pentru Protecția Datelor, *Recomandările nr. 02/2021 privind temeiul juridic pentru stocarea datelor referitoare la cărțile de credit în scopul unic de a facilita alte tranzacții online*, adoptate la 19 mai 2021, p. 3, [Online] la https://edpb.europa.eu/system/files/2021-07/recommendations022021_on_storage_of_credit_card_data_ro.pdf, accesat 12.11.2021.

³² A se vedea Comitetul European pentru Protecția Datelor, *Orientările 2/2019 privind prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD în contextul furnizării de servicii online persoanelor vizate*, versiunea 2.0, 8 octombrie 2019, pp. 5-6, [Online] la https://edpb.europa.eu/sites/default/files/files/file1/edpb_guidelines-art_6-1-b-adopted_after_public_consultation_ro.pdf, accesat 21.11.2021.

³³ *Idem*, p. 6.

- Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal, Decizia nr. 174 din 18 octombrie 2018 privind lista operațiunilor pentru care este obligatorie realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor cu caracter personal
- Comitetul European pentru Protecția Datelor, *Orientările 2/2019 privind prelucrarea datelor cu caracter personal în temeiul articolului 6 alineatul (1) litera (b) din RGPD în contextul furnizării de servicii online persoanelor vizate*, versiunea 2.0, 8 octombrie 2019
- Comitetul European pentru Protecția Datelor, *Recomandările nr. 02/2021 privind temeiul juridic pentru stocarea datelor referitoare la cărțile de credit în scopul unic de a facilita alte tranzacții online*, adoptate la 19 mai 2021
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Direcția de Cercetare și Documentare, *Fișă tematică-Protecția datelor cu caracter personal*, iulie 2020
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene, *Hotărârea din 1 octombrie 2015, Weltimmo s.r.o. împotriva Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság*
- Curtea de Justiție a Uniunii Europene, *Hotărârea din 19 octombrie 2016 Patrick Breyer împotriva Bundesrepublik Deutschland. (C-582/14)*
- Dobrilă M.-C., *RGPD/GDPR: prelucrarea datelor cu caracter personal la încheierea/executarea unui contract. Unele particularități privind prelucrarea datelor cu caracter personal în condițiile crizei COVID-19*, Volumul Sesiunii anuale de comunicări științifice a Institutului de Cercetări Juridice „Acad. Andrei Rădulescu” al Academiei Române – „Starea excepțională și alerta ordinii de drept. Implicații juridice ale crizei sanitare generată de pandemia Covid-19”, 2021, pp. 77-86
- Dobrilă, M.-C., *Particularități privind noțiunea de date cu caracter personal necesare pentru încheierea sau executarea unui contract la care persoana vizată este parte*, *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași*, Tomul LXVII, Supliment, Științe Juridice, 2021, pp. 211-225, DOI: <https://doi.org/10.47743/jss-2021-67-3-15>
- European Data Protection Board (Comitetul european pentru protecția datelor), *Orientările 05/2020 privind consimțământul în temeiul Regulamentului 2016/679*, 4 mai 2020
- Grupul de lucru „Articolul 29”, *Avizul 06/2014 privind noțiunea de interes legitim ale operatorului de date în temeiul articolului 7 din Directiva 95/46/CE (WP 217)*
- Ungureanu, C.T., *Protecția datelor cu caracter personal în contractele internaționale*, în *Analele Științifice ale Universității „Alexandru Ioan Cuza” Iași*, Tomul LXIII, Științe juridice, nr. 2/2017
- Uniunea Națională a Barourilor din România, *Ghid de bune practici privind principalele obligații ale avocaților conform Regulamentului General privind Protecția Datelor (GDPR)*, 4 aprilie 2018